

Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης

Τόμ. 2014, Αρ. 1 (2014)

Σύγχρονες αναζητήσεις της Ειδικής Αγωγής στην Ελλάδα: Πρακτικά 4ου Πανελληνίου Συνεδρίου Επιστημών Εκπαίδευσης

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ Π.Τ.Δ.Ε.
ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

4^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας
20-22 ΙΟΥΝΙΟΥ 2014

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2016

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

Παπαδόπουλος Γιάννης

Πολυχρονόπουλος Σταυρούλα

Μισασιτά Αγγελική

ISSN: 2529-1157

ΑΘΗΝΑ

**Διδάσκοντας τους χαρισματικούς και
ταλαντούχους μαθητές μέσω εξ αποστάσεως
εκπαίδευσης**

Χρυσούλα Κολέσια

doi: [10.12681/edusc.233](https://doi.org/10.12681/edusc.233)

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κολέσια Χ. (2016). Διδάσκοντας τους χαρισματικούς και ταλαντούχους μαθητές μέσω εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 2014(1), 177-186. <https://doi.org/10.12681/edusc.233>

Διδάσκοντας τους χαρισματικούς και ταλαντούχους μαθητές μέσω εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Κολέσια Χρυσούλα,

Δασκάλα, κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος στην Πληροφορική στην Εκπαίδευση

hrisko9@gmail.com

Περίληψη

Η συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση δίνει τη δυνατότητα στους χαρισματικούς και ταλαντούχους μαθητές να καλύψουν μαθησιακές ανάγκες τις οποίες δεν καλύπτει το συμβατικό εκπαιδευτικό σύστημα. Στην εποχή των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) η δυνατότητα αυτή παρέχεται με εργαλεία τα οποία είναι διαθέσιμα στο διαδίκτυο και μπορούν με μεγάλη ευκολία να αξιοποιηθούν στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ένα από αυτά είναι το wiki, το οποίο φιλοδοξούμε να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο για τους εκπαιδευτικούς που στο μέλλον θα επιχειρήσουν να το χρησιμοποιήσουν είτε στα πλαίσια καινοτόμων εφαρμογών είτε στα πλαίσια μια γενικευμένης εφαρμογής από το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Η MacLeod B. (2005) αναφέρει πως όταν οι εκπαιδευτικοί δεν κάνουν διάκριση για τους χαρισματικούς μαθητές, παρέχοντας συγκεκριμένες ενότητες μάθησης που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους, οι χαρισματικοί μαθητές βαριούνται και μερικοί από αυτούς αποτυγχάνουν παρά το υψηλό ακαδημαϊκό τους δυναμικό. Οι εκπαιδευτικοί ψάχνουν διαρκώς να βρουν εναλλακτικές στρατηγικές για τη διδασκαλία αυτών των μαθητών με ειδικές ανάγκες που αντιμετωπίζουν συχνά τον κίνδυνο της αποτυχίας. Ένας πιθανός τρόπος που έχει διερευνηθεί είναι η εκπαίδευση εξ αποστάσεως.

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται μια συγκεκριμένη διδακτική πρόταση με την οποία εμπλουτίζεται το Αναλυτικό Πρόγραμμα που αφορά το μάθημα της Ιστορίας της ΣΤ΄ Δημοτικού και την ενότητα της Μικρασιατικής Εκστρατείας. Με τη συγκεκριμένη διδασκαλία που απευθύνεται σε χαρισματικούς μαθητές μελετήσαμε τα αποτελέσματα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στη νοητική ανάπτυξη αυτής της μερίδας του μαθητικού πληθυσμού και την ικανοποίηση που ένιωσαν από τη χρήση της συγκεκριμένης πλατφόρμας αλλά και άλλων εργαλείων web 2.0.

Λέξεις-Κλειδιά: Συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση, χαρισματικοί μαθητές, εμπλουτισμός αναλυτικού προγράμματος, wiki, εργαλεία web 2.0, Μικρασιατική Εκστρατεία

Abstract

Supplementary distance education enables gifted and talented students to meet learning needs that are not covered by the conventional education system. In the era

of Information and Communications Technology (ICT) this option comes with tools which are available online and can very easily be used in the educational process. One of these is the wiki we hope to provide in the future a useful tool for teachers who will try to use it either for innovative applications or within a generalized application of the Greek educational system.

MacLeod B. (2005) mentions that when teachers do not differentiate for gifted students, providing concrete learning modules to meet the needs, gifted students bored and some of them fail despite high academic potential. Teachers are constantly looking to find alternative strategies for teaching these students with disabilities often face the risk of failure. One possible way is explored is distance education.

This paper presents a particular teaching proposal that enriched the curriculum on the history lessons sixth grade and unity of Asia Minor Campaign. With this teaching that appeals to gifted students studied the effects of distance education on the mental development of this portion of the student population and the satisfaction felt from the use of this platform and other tools web 2.0.

Keywords

Supplementary distance education, gifted students, curriculum enrichment, wiki, web 2.0 tools, Asia Minor Campaign

Ποιοι είναι οι χαρισματικοί και ταλαντούχοι μαθητές;

Σύμφωνα με το National Association for Gifted Children (NAGC) ο ορισμός για τα χαρισματικά παιδιά είναι ο εξής (Delisle & Lewis, 2003, σ. 35): Χαρισματικό άτομο είναι κάποιος, ο οποίος δείχνει ή έχει τη δυνατότητα να δείξει ένα εξαιρετικό επίπεδο σε έναν ή περισσότερους τομείς της έκφρασης. Κάποιες από αυτές τις ικανότητες είναι πολύ γενικές και μπορεί να καλύπτουν ένα μεγάλο φάσμα της ζωής του ατόμου, όπως οι αρχηγικές ικανότητες ή η ικανότητα της δημιουργικής σκέψης. Κάποιες φορές υπάρχουν πολύ συγκεκριμένα ταλέντα τα οποία εμφανίζονται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, τέτοια όπως η ιδιαίτερη ικανότητα στα μαθηματικά, την επιστήμη ή τη μουσική. Ο όρος χαρισματικότητα έχει τη θέση μιας γενικής αναφοράς σ' αυτό το φάσμα ικανοτήτων, χωρίς να είναι συγκεκριμένη ή να εξαρτάται από μια μέτρηση.

Οφέλη της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης για τους X & Τα μαθητές

Οι Nicholas & Ng αναφέρουν ότι υπάρχουν σημαντικοί λόγοι για τους οποίους η εξΑΕ είναι κατάλληλη για τους χαρισματικούς μαθητές. Θεωρούν ότι οι

συγκεκριμένοι μαθητές συχνά αισθάνονται απομονωμένοι, αποσυνδεδεμένοι και παρεξηγημένοι από τους συνομηλίκους τους. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση προσφέρει σε αυτούς την ευκαιρία να αφήσουν πίσω τους αυτά τα συναισθήματα απόρριψης που μπορεί να έχουν επειδή οι συνομηλικοί τους δεν τους βλέπουν ως ίσους. Επιπλέον, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση προσφέρει στους μαθητές αυτούς την ευκαιρία να βιώσουν την ευελιξία στο χρόνο και στο χώρο (Nicholas & Ng, 2007).

Μέσω της εξΑΕ, το περιεχόμενο μπορεί να παρουσιαστεί σε διάφορες μορφές. Τέτοιες μορφές περιλαμβάνουν πολυμέσα, βίντεο, κείμενο και εικόνες. Οι μαθητές γενικά αγαπούν να χρησιμοποιούν νέες και καινοτόμες τεχνολογίες, και οι χαρισματικοί, ιδίως, αγαπούν την πρόκληση της εργασίας με άλλους μαθητές που μοιράζονται ανάλογο ενδιαφέρον και ικανότητες. Οι μαθητές αυτοί εργάζονται με τα ίδια θέματα, μπορούν να μοιραστούν κοινές εμπειρίες και να συνεργάζονται μεταξύ τους, ενώ ταυτόχρονα παραμένουν ανώνυμοι (B. Tilghman, 2008).

Μερικές στρατηγικές διαφοροποίησης για τους χαρισματικούς μαθητές περιλαμβάνουν τη μεταφορά των μαθητών από τα σχολεία τους για την παρακολούθηση τάξης σε σχολεία ανώτερης βαθμίδας. Σε περιπτώσεις όπου τα σχολεία δεν μπορούν να αντέξουν οικονομικά να παρέχουν αυτή τη μεταφορά, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να καλύψει το κενό και να εξαλείψει την ανάγκη μεταφοράς από το ένα σχολείο στο άλλο (Bull, Hull, May, Montgomery, & Overton, Tilghman, 2008).

Οι Bull et al. υποστηρίζουν ότι, παρά την ανάγκη τους να εργάζονται ανεξάρτητα, οι χαρισματικοί μαθητές πρέπει, επίσης, να συνεργάζονται και με άλλους ίδιων δυνατοτήτων μαθητές. Ωστόσο, προτιμούν τη συνεργατική και όχι τη συνεταιρική μάθηση. Το γεγονός αυτό καθιστά την εξΑΕ κατάλληλο εργαλείο μάθησης για αυτούς, επειδή μπορούν να εργαστούν online σε συνεργατικές ομάδες. Σύγχρονες και ασύγχρονες συνεργατικές ομάδες μπορεί να σχηματίζονται με διάφορους τρόπους. Ένας εξαιρετικός τρόπος για τους ταλαντούχους μαθητές, με τον οποίο μπορούν να λειτουργήσουν τόσο ανεξάρτητα όσο και σε συνεργασία, είναι μέσα από μια ιστοσελίδα τύπου wiki (B. Tilghman, 2008).

Η χρήση συστημάτων εξΑΕ, σύμφωνα με τη B. Tilghman, εκτός από πλεονεκτήματα μπορεί να έχει και μειονεκτήματα. Όπως σε κάθε νέο εγχείρημα, οι δάσκαλοι πρέπει να εκπαιδεύονται στο πώς να χρησιμοποιούν το νέο προϊόν. Πολλοί δάσκαλοι δε γνωρίζουν τη χρήση της διεπαφής και χρειάζεται να μάθουν να χρησιμοποιούν τα εργαλεία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αποτελεσματικά. Σύμφωνα με τους Adams & Cross, δε είναι καλή ιδέα για τους εκπαιδευτικούς να χρησιμοποιούν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση για online διαλέξεις. Το διαδίκτυο διαθέτει τεράστιο όγκο πληροφοριών και οι δάσκαλοι πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι μαθητές δεν επιβαρύνονται με πρόσθετη πληροφορία. Οι Nicholas & Ng επισημαίνουν ότι στο διαδίκτυο είναι διαθέσιμες πάρα πολλές πληροφορίες και οι μαθητές πρέπει να διδάσκονται να γνωρίζουν τη διαφορά μεταξύ των αξιόπιστων πληροφοριών και εκείνων που στερούνται αξιοπιστίας.

Επιπλέον αυτών των προβλημάτων, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η μάθηση από απόσταση δεν είναι για τον καθένα. Απαιτεί αυτοπειθαρχία και κίνητρα, καθώς και την ικανότητα να διαβάζουν, να γράφουν αποτελεσματικά και, φυσικά, να πληκτρολογούν με ευχέρεια. Οι μαθητές πρέπει να αισθάνονται άνετα με την τεχνολογία, και θα πρέπει να έχουν καλές δεξιότητες διαχείρισης του χρόνου. Οι προικισμένοι μαθητές πρέπει να καθορίσουν κατά το δοκούν το πώς μαθαίνουν καλύτερα και θα πρέπει να έχουν την επιλογή να επιλέξουν το δικό τους τρόπο μάθησης (Dell, 2002, B. Tilghman, 2008).

Σχεδιασμός Εκπαιδευτικού Υλικού με την μέθοδο της εξΑΕ με θέμα τη Μικρασιατική Εκστρατεία

Η συγκεκριμένη διδακτική πρόταση, που απευθύνεται σε μαθητές ΣΤ΄ Δημοτικού με ξεχωριστές ικανότητες, στηρίζεται σε μια πλουραλιστική προσέγγιση της Ιστορίας, όπου η έμφαση δίνεται στην καλλιέργεια δεξιοτήτων ανάλυσης και κριτικής διερεύνησης ιστορικών θεμάτων. Το θέμα που πραγματεύεται είναι η Μικρασιατική Εκστρατεία και Καταστροφή, ένα ιστορικό γεγονός που διαμόρφωσε το χαρακτήρα της σύγχρονης ελληνικής πραγματικότητας. Για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων χρησιμοποιήθηκε η διαδικτυακή πλατφόρμα των Wikis, τα οποία αποτελούν ένα σημαντικό κομμάτι των τεχνολογιών Web 2.0 και αναπτύσσουν ιδιαίτερα ευνοϊκές συνθήκες συνεργατικής μάθησης. Τα Wikis έχουν γίνει ιδιαίτερα δημοφιλή στις μέρες μας λόγω των πολλών δυνατοτήτων που προσφέρουν, όταν χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια καλά σχεδιασμένων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Εκτός από τα wikis, αξιοποιήθηκαν και άλλα εργαλεία Web 2.0 όπως GoogleDocs, TimeTast (δημιουργία ιστορικής γραμμής), Kubbu (δημιουργία κουίζ), JigsawPlanet (διαδικτυακά παζλ), Glogster (διαδικτυακές αφίσες) κλπ.

Το εκπαιδευτικό υλικό είναι έτσι σχεδιασμένο ώστε να πραγματοποιηθεί εξ ολοκλήρου με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Τα βήματα που θα ακολουθήσουν οι μαθητές, οι δραστηριότητες που έχουν να εκτελέσουν αλλά και οι εργασίες που θα παραδώσουν όπως και τα Τεστ Αξιολόγησης πραγματοποιούνται όλα online. Η επικοινωνία του εκπαιδευτικού με τους μαθητές είναι μέσω e-mail αλλά και μέσω μηνυμάτων στο Discussion, μια εφαρμογή των wikis.

Με τη χρήση διαδικτυακών εργαλείων (wiki, googledocs, kubbu κλπ.) επιδιώκεται η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (διασύνδεση της πληροφορίας, πολλαπλή αναπαράσταση της πληροφορίας, διερεύνηση, πειραματισμός, κ.λπ.) για τη δημιουργία ενός πλούσιου, ελκυστικού και προκλητικού μαθησιακού περιβάλλοντος που θα ευνοεί τη διερευνητική, την ενεργητική και τη δημιουργική μάθηση. Επιδιώκεται δηλαδή, το διαδίκτυο να αποτελέσει ένα επιπλέον μέσο για την επίτευξη των στόχων που θέτουν τα Π.Σ. και για την ποιοτική βελτίωση της διαδικασίας διδασκαλίας και μάθησης.

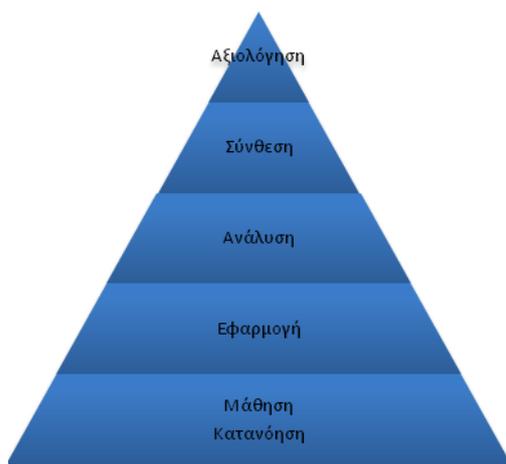
Ειδικότερα, τα διαδικτυακά εργαλεία αναμένεται να συμβάλουν:

- στη φιλικότερη, ελκυστικότερη, πλουσιότερη και πολύπλευρη παρουσίαση της ύλης,
- στη βιωματική προσέγγιση της γνώσης,
- στην ενεργοποίηση του μαθητή μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες, πειραματισμό και διερεύνηση,

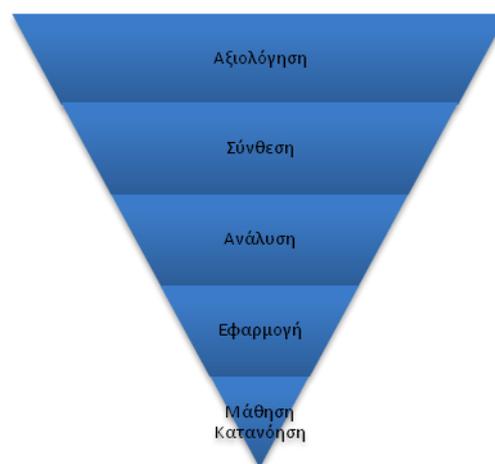
- στη συμπύκνωση πολλών μακροσκελών κειμένων σε οπτικοακουστικά μηνύματα με μεγάλη περιεκτικότητα πληροφορίας,
- στη μείωση του χρόνου που αφιερώνει ο μαθητής και του κόπου που καταβάλλει για την αφομοίωση της ύλης-περιεχομένου,
- στην προώθηση της εξατομικευμένης μάθησης (ο κάθε μαθητής ξεχωριστά μπορεί να ακολουθήσει τους δικούς του ρυθμούς μάθησης).

Σχεδιασμός εκπαιδευτικού υλικού με βάση την ταξινόμια στόχων του Bloom

Για να διασφαλίσουμε ότι το υλικό που θα παράγουμε απευθύνεται σε χαρισματικούς μαθητές λαμβάνουμε υπόψη την ταξινόμια στόχων του Bloom. Τα έξι επίπεδα της ταξινόμιας περιγράφουν σταδιακά όλα τα επίπεδα γνωστικής δραστηριότητας: γνώση, κατανόηση, εφαρμογή, ανάλυση, σύνθεση και αξιολόγηση. Και ενώ η γνώση και η κατανόηση είναι απαραίτητες για όλους τους μαθητές για τους χαρισματικούς θέλουμε να εφαρμόζουν κανόνες, αρχές ή θεωρίες, να αναλύουν στοιχεία, σχέσεις, μοτίβα, αιτίες και αποτελέσματα, να συνθέτουν κομμάτια σε δημιουργικές λύσεις, θεωρίες, και εκθέσεις, και να αξιολογούν την αξία του υλικού που χρησιμοποιείται για ένα συγκεκριμένο σκοπό. Αυτό το υλικό μπορεί να είναι τα συμπεράσματα μιας έρευνας, θεωρίες, δηλώσεις κτλ. Οι χαρισματικοί μαθητές, οι οποίοι μπορούν εύκολα να πετύχουν τη γνώση και την κατανόηση, μπορούν να επενδύσουν περισσότερο χρόνο στα ανώτερα επίπεδα της ταξινόμιας. Η δεύτερη αντεστραμμένη πυραμίδα στο Σχήμα 1 εκφράζει το χρόνο που πρέπει να επενδύουμε στην καλλιέργεια ανώτερων πνευματικών δεξιοτήτων δίνοντας έμφαση στα τέσσερα τελευταία επίπεδα (εφαρμογή, ανάλυση, σύνθεση και αξιολόγηση).

Σχήμα 1: Κανονικοί μαθητές

Χαρισματικοί μαθητές

Μεθοδολογικός σχεδιασμός

Ο σχεδιασμός του εκπαιδευτικού υλικού στοχεύει στη δημιουργία ενός αποδοτικού περιβάλλοντος εξ αποστάσεως εκπαίδευσης μέσω της τεχνολογίας wiki. Το εκπαιδευτικό περιεχόμενο κάθε μαθήματος είναι οργανωμένο σε ενότητες και περιλαμβάνει δραστηριότητες αναζήτησης στο διαδίκτυο, σύνθεση εργασιών και ασκήσεις διαφόρων τύπων. Για τη δημιουργία του εκπαιδευτικού περιεχομένου χρησιμοποιήθηκαν δυνατότητες του ίδιου του wiki καθώς και άλλα διαδικτυακά εργαλεία. Το εκπαιδευτικό περιεχόμενο αποτελείται από διαφάνειες, έγγραφα, αρχεία ήχου/βίντεο κλπ. και είναι προσπελάσιμο μέσω της ιστοσελίδας <http://mikrasiatikos.wikispaces.com>. Η προσπέλαση είναι εφικτή μόνο από εγγεγραμμένους χρήστες του συστήματος.

Διαδικασία

Το εκπαιδευτικό υλικό εφαρμόστηκε σε τέσσερις χαρισματικούς μαθητές, από τους οποίους οι δύο είναι πιστοποιημένοι με το τεστ WISC 3 και οι άλλοι δύο έχουν εξαιρετικές επιδόσεις στο σχολείο, έχουν διακριθεί σε μαθητικούς διαγωνισμούς (Μικρός Ευκλείδης, Λυσίας) και σύμφωνα με τους δασκάλους τους ξεχωρίζουν από τους υπόλοιπους μαθητές της τάξης τους.

Σε πρώτη φάση, οι συγκεκριμένοι μαθητές προσκαλούνται από τον εκπαιδευτή να γίνουν μέλη στο wiki. Μόλις μπορέσουν να μπουν στο wiki επισκέπτονται την αρχική σελίδα, η οποία περιλαμβάνει τις οδηγίες, βήμα προς βήμα, τι ακριβώς πρέπει να κάνουν (ποιες σελίδες να επισκεφτούν, τη σειρά με την οποία πρέπει να δουλέψουν, τον τρόπο επικοινωνίας κλπ.). Στη συνέχεια και σύμφωνα με τις οδηγίες, μπαίνουν στη σελίδα *Εισαγωγικές δραστηριότητες* προκειμένου να μελετήσουν τα γεγονότα που προηγήθηκαν του Μικρασιατικού Πολέμου, ώστε να μπουν στο κλίμα της εποχής. Ο τρόπος παρουσίασης των γεγονότων είναι μέσω μιας [Ιστορικής Γραμμής](#) κατασκευασμένης με το εργαλείο Web 2.0 Timetoast. Για περισσότερη εμβάθυνση, οι μαθητές καλούνται να επισκεφτούν τη σελίδα του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού και την ενότητα [Εξωτερική Πολιτική - 1897-1922](#) αλλά και ένα διαδραστικό χάρτη που δείχνει την αλλαγή των συνόρων της Ελλάδας από το 1832 μέχρι το 1920. Ο έλεγχος της κατανόησης των γεγονότων γίνεται μέσω μιας [Δραστηριότητας Αντιστοίχισης](#) φτιαγμένη με ένα άλλο διαδικτυακό εργαλείο, το Kubbu.

Στη συνέχεια, οι μαθητές ξεκινούν τη μελέτη της Ενότητας 1 που αφορά τα γεγονότα του Εθνικού Διχασμού και την απόβαση του ελληνικού στρατού στη Σμύρνη. Κρίθηκε αναγκαίο να μελετηθούν αναλυτικά τα δύο αυτά ιστορικά γεγονότα, καθώς οι πολιτικές επιλογές που έγιναν, συντέλεσαν σε μεγάλο βαθμό στον πόλεμο που ακολούθησε. Είναι σημαντικό στη συγκεκριμένη ενότητα να μπορέσουν να διακρίνουν οι μαθητές ποιες ήταν οι επιλογές των ηγετών και τι επιπτώσεις είχαν στη ζωή των απλών ανθρώπων. Το [1^ο](#) και το [2^ο](#) Φυλλάδιο Εργασιών που ακολουθούν στοχεύουν στην κατανόηση αλλά και την έκφραση αξιολογικών κρίσεων από την πλευρά των μαθητών.

Στη συνέχεια, οι μαθητές καλούνται να συμπληρώσουν ένα παζλ φτιαγμένο με το εργαλείο [Jigsaw Planet](#), με το οποίο κάποιος μπορεί να φτιάξει διαδικτυακά παζλ με όσα κομμάτια θέλει, εύκολα ή δύσκολα και με εικόνες που μπορεί να ανεβάσεις ο ίδιος. Η δραστηριότητα αυτή κρίθηκε απαραίτητη καθώς ένα από τα χαρακτηριστικά των χαρισματικών είναι ότι τους αρέσουν τα κουίζ, τα παζλ και γενικά τα νοητικά παιχνίδια.

Η ενότητα 2 πραγματεύεται το θέμα της προέλασης του ελληνικού στρατού στο εσωτερικό της Μικράς Ασίας και την ήττα στον πόλεμο με τους Τούρκους. Και εδώ η παρουσίαση του μαθήματος γίνεται πολυμεσικά, μέσω χαρτών, πηγών και βίντεο ενώ ακολουθούν ξανά δύο φυλλάδια εργασιών με ερωτήσεις κατανόησης, ανάλυσης και αξιολόγησης.

Η Ενότητα 3 αναφέρεται στη Μικρασιατική Καταστροφή. Οι μαθητές μελετούν το υλικό με τον ίδιο τρόπο (πηγές, βίντεο κλπ.), όμως εδώ τους ζητείται να κάνουν μια σύνθεση των πηγών και να γράψουν τη δική τους εκδοχή για το τι έγινε στη Σμύρνη το 1922 και για το ρόλο των Μεγάλων Δυνάμεων. Ταυτόχρονα καλούνται να κάνουν αναζήτηση σε εικόνες ή άλλο υλικό και να το αναρτήσουν στη σελίδα τους. Με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα, στοχεύουμε στην ανάπτυξη ανώτερων γνωστικών δεξιοτήτων στη στοχοθεσία κατά Bloom (εφαρμογή, σύνθεση, αξιολόγηση). Τέλος, η Ενότητα 4 πραγματεύεται το θέμα των Μικρασιατών προσφύγων, την κατάσταση τους όταν έφτασαν στην Ελλάδα, τον τρόπο που τους αντιμετώπισαν οι κάτοικοι αλλά και τη μετέπειτα συμβολή τους στην ανάπτυξη της χώρας.

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση των μαθητών σε γνωστικό επίπεδο έγινε μέσω της επεξεργασίας των απαντήσεών τους στα φυλλάδια εργασιών και των γραπτών κειμένων που συνέθεσαν στη σελίδα τους. Τα αποτελέσματα έδειξαν πως οι μαθητές, όπως ήταν αναμενόμενο, κατάκτησαν εύκολα τα δύο πρώτα επίπεδα της ταξινομίας στόχων κατά Bloom (γνώση/ κατανόηση) και ανέπτυξαν σε ικανοποιητικό βαθμό τις ανώτερες δεξιότητες χωρίς, ωστόσο, σε επίπεδο αξιολογικών κρίσεων να επιδείξουν κάποια ιδιαίτερη πρωτοτυπία και να ξεφύγουν από όσα οι πηγές παρουσίαζαν.

Το εκπαιδευτικό υλικό, επίσης, αξιολογήθηκε σε δύο φάσεις ώστε να διαπιστωθεί τόσο ο βαθμός ικανοποίησης των μαθητών, όσο και το επίπεδο δυσκολίας και το αν ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους. Η πρώτη αξιολόγηση έγινε μετά το τέλος των 2 πρώτων ενοτήτων και η δεύτερη στο τέλος, όταν οι μαθητές είχαν ολοκληρώσει όλες τις ενότητες. Όσον αφορά την πρώτη οι μαθητές βρήκαν τις δραστηριότητες εύκολες ενώ έδειξαν ότι τους άρεσαν περισσότερο οι ασκήσεις πολλαπλής επιλογής και το [Ντόμινο](#) που ουσιαστικά είναι δραστηριότητα αντιστοίχισης. Όλοι οι μαθητές βρήκαν το μάθημα ενδιαφέρον και τους άρεσε το ότι δεν είχε πολλές πληροφορίες, είχε χάρτες, βίντεο και ενδιαφέρουσες δραστηριότητες.

Η δεύτερη αξιολόγηση (τελική) περιλάμβανε τις παρακάτω ερωτήσεις περιλάμβανε ερωτήσεις που αποτυπώνουν την ικανοποίηση των μαθητών από ολόκληρο το μάθημα αλλά και από τον τρόπο διεξαγωγής του (μέσω εξΑΕ). Οι απαντήσεις έδειξαν πως οι μαθητές ήταν, σε γενικές γραμμές, αρκετά ικανοποιημένοι από το μάθημα, δε βρήκαν, όμως, ιδιαίτερα ελκυστικές τις δραστηριότητες που απαιτούσαν γράψιμο.

Αξιολόγηση της πλατφόρμας wiki

Ως πλατφόρμα το wiki διαθέτει όλα τα χαρακτηριστικά που το κάνουν ένα πολύ αποτελεσματικό εργαλείο παροχής συμπληρωματικής εξΑΕ. Παρέχει στους μαθητές ευελιξία στο προγραμματισμό παρακολούθησης και την πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό σύμφωνα με τις ατομικές ανάγκες τους. Ο κάθε μαθητής διαθέτει τον απαιτούμενο χρόνο να επεξεργαστεί τις ιδέες και τις σκέψεις του αφού δεν καλείται να απαντήσει αμέσως σε κάποιο θέμα αλλά έχει χρόνο να ερευνήσει πηγές, βιβλιογραφία, σχετικές αναφορές στο διαδίκτυο κλπ. Σε συνδυασμό με το προηγούμενο, η πλατφόρμα wiki ευνοεί την αυτοκαθοδηγούμενη μάθηση καθώς δίνεται η δυνατότητα στο μαθητή να παρέμβει στο εκπαιδευτικό περιβάλλον, να συνεργαστεί με τους συμμαθητές του και να επιλέξει πηγές πληροφόρησης και ρυθμό εκπαίδευσης. Ένα wiki ευνοεί τη συνεργατική μάθηση καθώς διαθέτει χώρους συζητήσεων (discussion) επομένως, μπορεί να είναι ένα συμμετοχικό εργαλείο σε σύγκριση με την παραδοσιακή διδασκαλία διαλέξεων. Αυτό μπορεί να μειώσει την αίσθηση απομόνωσης που μπορεί να έχουν οι μαθητές λόγω της απόστασης και της έλλειψης φυσικής επαφής με τον διδάσκοντα ή τους υπόλοιπους μαθητές.

Ανάλογα, με τρόπο διαχείρισης του, με ένα wiki μπορούμε να κάνουμε πολύ περισσότερα από το να παρουσιάζουμε απλώς μια στατική πληροφορία. Μπορούμε να δείξουμε στους μαθητές μας πως διαφορετικά είδη μέσων μπορούν να συνδυαστούν για να διαβιβάσουν ένα μήνυμα με πιο εμπλουτισμένο και ολοκληρωμένο τρόπο.

Η χρήση του wiki, σε γενικές γραμμές:

- Διευκολύνει τη διαδικασία υποβοήθησης και καθοδήγησης των μαθητών από το δάσκαλο.
- Είναι μια τεχνολογία χαμηλού κόστους και είναι πολύ εύκολη τόσο η εκμάθηση όσο και η χρήση.
- Παρέχει συνδεσιμότητα της πληροφορίας και των ανθρώπων.
- Διευκολύνει τη συνεχή πρόσβαση σε πηγές μάθησης.
- Δίνει τη δυνατότητα για μοίρασμα της γνώσης και συνεργατική συγγραφή υλικού ανεξάρτητα από αποστάσεις.
- Παρέχει άμεση ανατροφοδότηση από το δάσκαλο και από μέλη της ομάδας.
- Προσφέρει μάθηση μέσω δράσης, μέσω τεχνολογιών αλληλεπίδρασης και πολυμέσων.
- Ενσωματώνει πλήρως τις δυνατότητες του web 2.0

- Παρέχει μάθηση μέσω ανακάλυψης σε εικονική πραγματικότητα.
- Διευκολύνει την ανάπτυξη ικανοτήτων για την καθημερινότητα και την εργασία στην ψηφιακή εποχή.

Συμπεράσματα

Στην παρούσα εργασία παρουσιάστηκε μια μεθοδολογία συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ανηλίκων μέσω διαδικτύου που υποστηρίζεται από την πλατφόρμα wiki και άλλα διαδικτυακά εργαλεία. Το εκπαιδευτικό υλικό αφορούσε το μάθημα της Ιστορίας της ΣΤ΄ και την ενότητα της Μικρασιατικής Εκστρατείας. Εφαρμόστηκε σε τέσσερις χαρισματικούς μαθητές και αξιολογήθηκε τόσο ως προς τα μαθησιακά αποτελέσματα που είχε όσο και ως προς το βαθμό ικανοποίησης που πρόσφερε. Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στηρίχθηκε στις τρέχουσες έρευνες που αφορούν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση μέσω διαδικτύου.

Τα αποτελέσματα αξιολόγησης που προέκυψαν είναι θετικά και δείχνουν ότι παρόλο που κάποια ζητήματα πρέπει να αντιμετωπιστούν ώστε παρόμοιες προσεγγίσεις να είναι αποδοτικές, υπάρχουν πολλές δυνατότητες της εκπαίδευσης εξ αποστάσεως μέσω διαδικτύου.

Από τα ερωτηματολόγια και την ασύγχρονη επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευομένων προέκυψαν διάφορα ζητήματα για βελτίωση τόσο ως προς το περιεχόμενο όσο και ως προς τη διαδικασία. Τέτοια ζητήματα είναι, για παράδειγμα, η καλύτερη προσαρμογή του υλικού στις απαιτήσεις της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης μέσω διαδικτύου, ο εμπλουτισμός του εκπαιδευτικού υλικού και η μεγαλύτερη ποικιλία στις δραστηριότητες.

Ευελπιστούμε η προσπάθεια αυτή να συνεχιστεί και στο μέλλον καθώς ο εμπλουτισμός του Αναλυτικού Προγράμματος για τους χαρισματικούς μαθητές κρίνεται αναγκαίος προκειμένου να καλύψει τις αυξημένες μαθησιακές τους ανάγκες και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι ο καλύτερος τρόπος για να επιτευχθεί. Εκτός βέβαια από τις μεμονωμένες προσπάθειες των εκπαιδευτικών που μπορούν από μόνοι τους να δημιουργήσουν μαθήματα για τους χαρισματικούς μαθητές τους, κρίνεται αναγκαίο, τέτοιες προσπάθειες να έχουν την κάλυψη του Υπουργείου Παιδείας ή κάποιου εκπαιδευτικού φορέα προκειμένου να αποκτήσουν εγκυρότητα και επίσημη αναγνώριση.

Βιβλιογραφία/Δικτυογραφία

Βασάλα, Π. (2005). Εξ Αποστάσεως Σχολική Εκπαίδευση, στο: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (2005), «Σπουδές στην Εκπαίδευση για τη Θεματική Ενότητα Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Παιδαγωγικές και Τεχνολογικές Εφαρμογές». ΕΑΠ, Πάτρα.

Δ. Καραγιάννη, Π. Αναστασιάδης, (2009): «Συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση στο Δημοτικό Σχολείο: Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Πιλοτικού Έντυπου

Εκπαιδευτικού Υλικού με την μέθοδο της εξΑΕ με θέμα: Βιώσιμη Ανάπτυξη και Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας»

Λόξα, Ι. (2004). Οδηγός για μαθητές με ιδιαίτερες νοητικές ικανότητες και ταλέντα. Αθήνα, <http://grde.ser.sch.gr/files/harismatika.pdf>

Μανωλάκος, Π. (2010) «Χαρισματικοί - Ταλαντούχοι Μαθητές. Τρόποι στήριξης και τρόποι εκπαίδευσης χαρισματικών μαθητών»

http://www.elliepek.gr/documents/5o_synedrio_eisigiseis/Manolakos.pdf

Bull, K., Hull, D., May, J., Montgomery, D., & Overton, R. (2000). Beginning an online introductory gifted course.

http://www.eric.ed.gov/ERICDocs/data/ericdocs2sql/content_storage_01/0000019b/80/1

Curriculum Integration of Technology.

<http://www.vinstechnologyintegration.com/teaching-gifted-students-through-distance-learning.html>

Delisle, J., & Lewis, B. (2003). The Survival Guide for Teachers of Gifted Kids: How to Plan, Manage and Evaluate Programms for Gifted Youth K-12. Minneapolis: Free Spirit Publishing

Del, S. (2002, Fall). A new educational opportunity for teachers and parents. *Gifted Child Today*, 25(4), 30

<http://www.gifted.uconn.edu/siegle/publications/GCTLearningOnline.pdf>.

Education Blog Romow (2008, June 4). *How to teach gifted students*. <http://www.romow.com/education-blog/how-to-teach-gifted-students>

Lee Ayers Schlosser and Michael Simonson: «Distance Education: Definition and Glossary of Terms».

http://books.google.gr/books?id=Vf4ayMDBnFEC&printsec=frontcover&hl=el&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

MacLeod B. (2005). Module 5 Extension, Gifted and Talented Education, Professional Development Package for Teachers, <http://wyco-sped-gifted.wikispaces.com/file/view/B+-+Extension+Module+5+-+Further+Differentiation+for+Gifted+Students.pdf>

Nicholas, H., & Ng, W. (2007). Technology and independent learning. Roeper Review